

APROVACIÓ DE LA LLEI 4/2008, DEL LLLIBRE TERCER DEL CODI CIVIL DE CATALUNYA, RELATIU A LES PERSONES JURÍDIQUES (ASSOCIACIONS I FUNDACIONS)

El passat 2 de maig de 2008 es va publicar al DOGC la Llei 4/2008, del 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques.

Aquesta Llei té per objectiu refondre, sistematitzar i harmonitzar la legislació catalana **d'associacions i fundacions**, continguda en la Llei 7/1997, del 18 de juny, d'associacions, i la Llei 5/2001, del 2 de maig, de fundacions, que es deroguen parcialment.

El Títol I, de disposicions generals, defineix l'àmbit d'aplicació de la Llei, regula els atributs essencials de la personalitat jurídica, les normes bàsiques d'actuació i representació, llur règim comptable i documental, els actes de modificació estructural, el procediment de liquidació subsegüent a la dissolució i els trets bàsics del sistema de publicitat dels registres de persones jurídiques.

El Títol II està dedicat a la naturalesa i la constitució de les **associacions**. S'hi recull el principi no lucratiu, que es plasma principalment en la prohibició que el patrimoni de l'associació sigui repartit entre els associats o cedit gratuïtament a persones físiques determinades o a altres persones jurídiques amb ànim de lucre. Això és compatible, però, amb la restitució de les aportacions reemborsables. Una altra novetat és l'establiment del deure de donar transparència als comptes anuals de les associacions declarades d'utilitat pública, les que reben periòdicament ajuts econòmics de les administracions i les que recorren a la captació pública de fons per a finançar-se.

De les innovacions que el títol III incorpora per a les **fundacions**, destaca l'establiment d'una quantia mínima de **60.000 euros** per a la dotació inicial, i l'exigència que la carta fundacional vagi acompanyada d'un **projecte de viabilitat econòmica** dels dos primers anys de funcionament i de les activitats previstes (abans es requeria un previsió d'ingressos i despeses del primer any d'activitat). Al mateix temps, es preveu la possibilitat de constituir fundacions amb exigències patrimonials inferiors (dotacions de quantia no inferior a 30.000 euros), en el cas de fundacions amb dotació successiva o fundacions temporals. També es preveu la possibilitat de vehicular projectes fundacionals de magnitud econòmica més reduïda a través de la constitució de **fons especials** en fundacions preexistents, els quals poden tenir la seva pròpia denominació i es poden dotar de regles específiques per a l'aplicació dels béns o dels rendiments a les finalitats volgudes.

Una novetat important és la imposició legal del deure de separar les funcions de govern i de gestió ordinària. Així, aquelles fundacions amb més de 25 treballadors, en les que el total de l'actiu sigui superior a 6 milions d'euros, o bé que l'import del volum anual d'ingressos ordinaris sigui superior a 3 milions d'euros, han de **nomenar un o més directors de la gestió ordinària de la fundació**. En aquestes fundacions, a més, les persones amb funcions de direcció no poden ésser membres del patronat. En la resta de fundacions, si un patró aconsegueix tasques de direcció o gerència diferents de les que implica el càrrec de patró, aquestes tasques s'han de regular en el marc d'una relació contractual, incloent-hi la de caràcter laboral.

La Llei reforça les funcions de control preventiu del protectorat. En concret, es requereix la seva **autorització prèvia** per a fer actes de disposició, gravamen o administració extraordinària sobre béns o drets que s'hagin adquirit amb diners provinents de subvencions públiques, i també si ho exigeix el donant o ho estableixen els estatuts, o si el producte de l'operació no es reinverteix totalment en el patrimoni de la fundació. Per altra banda, serà necessari un **informe econòmic, validat per tècnics independents**, quan es tracti d'operacions amb béns i drets que formin part de la dotació fundacional o immobles directament vinculats al compliment de la finalitat fundacional, quan tinguin una repercussió econòmica superior a 60.000 euros o al 20% de l'actiu de la fundació.

Pel que fa als **comptes anuals**, la Llei incorpora l'obligatorietat d'aprovar dos nous documents, a més del balanç de situació, el compte de resultats i la memòria: l'estat de canvis en el patrimoni net i l'estat de fluxos d'efectiu. Els comptes anuals corresponents a l'exercici 2008 ja s'hauran de presentar d'acord amb el nou format. Així mateix, s'actualitzen els límits per sotmetre els comptes a una **auditoria externa**, que s'ha de dur a terme si, en la data de tancament de l'exercici, durant dos anys consecutius, concorren al menys dues de les circumstàncies següents:

- a) Que el total de l'actiu de la fundació sigui superior a 6 milions d'euros.
- b) Que l'import del volum anual d'ingressos ordinaris sigui superior a 3 milions d'euros.
- c) Que el nombre mitjà de treballadors durant l'exercici sigui superior a cinquanta.

Per altra banda, es flexibilitzen les condicions de **participació de les fundacions en societats**, permetent que participin, amb l'autorització prèvia del protectorat, en les de caràcter personalista, en les quals els socis tenen responsabilitat per els deutes socials, com ara en les agrupacions d'interès econòmic. Si es tracta d'assumir participacions que donin el control en societats de capital, és suficient la comunicació al protectorat i no cal l'autorització prèvia.

La nova Llei defineix com a **fundacions públiques** aquelles que compleixin alguna de les condicions següents:

- a) Que s'hagin constituït amb una aportació majoritària de l'Administració de la Generalitat, dels ens locals de Catalunya o d'organismes públics o altres ens que en depenguin, tant si l'aportació es fa de manera directa com indirecta.
- b) Que més del 50% de llur patrimoni fundacional estigui format, amb caràcter permanent, per béns o drets aportats o cedits per les entitats a que fa referència la lletra anterior.
- c) Que més de la meitat dels membres de l'òrgan de govern siguin nomenats per l'Administració de la Generalitat, pels ens locals de Catalunya o per organismes públics o altres ens que en depenguin.

La Llei, que entra en vigor el **2 d'agost de 2008**, decreta la ineficàcia de les disposicions estatutàries que s'oposin al seu contingut. Sens perjudici d'això, estableix un termini de **tres anys** per a que les fundacions i associacions ja constituïdes adaptin els seus estatuts a la nova Llei i els inscrivin en el registre corresponent. Aquelles que no ho facin dintre del període transitori establert no podran obtenir ajuts ni subvencions de l'Administració de la Generalitat.